

А.Д. ЕЛЕКТРАНИ НА МАКЕДОНИЈА

ЛИСТА НА ПРОВЕРКА ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА ОБЕМОТ НА ОЦЕНКАТА НА ВЛИЈАНИЕТО
ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

ПРАШАЊА ЗА КАРАКТЕРИСТИКИТЕ НА ПРОЕКТОТ

МОДЕРНИЗАЦИЈА НА ТЕЦ ОСЛОМЕЈ

Скопје, Јули 2014

Доставување на Листа за проверка за определување на обемот на оцената на влијанието врз животната средина, изготвена согласно Законот за животна средина на Република Македонија :

Барање за спроведување на проект :

1. Информации за инвеститорот

- Име на инвеститорот: А.Д ЕЛЕМ – “Електрани на Македонија”
- Поштенска адреса на седиштето: Дирекција на ЕЛЕМ
11 Октомври бр. 9
ПФ 16
Скопје, Македонија
- Детали за контакт:
 - (i) телефон: + 389 (0) 2 31 49 209
 - (ii) факс: + 389 (0) 2 31 49 492
 - (iii) елек. пошта: saso.cvetkovski@elem.com.mk
- Име и презиме на назначеното лице за контакт :
Г-дин Сашо Цветковски, Сектор за Развој и инвестиции , А.Д ЕЛЕМ

**ЛИСТА НА ПРОВЕРКА ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА ОБЕМОТ НА ОБЖС: ПРАШАЊА ЗА
КАРАКТЕРИСТИКИТЕ НА ПРОЕКТОТ**

Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОБЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
1. Дали изградбата, работењето или затворањето на проектот ќе содржи активности кои ќе предизвикаат физички промени на локалитетот (топографија, користење на земјиштето, промени во водните тела итн.)?				
1.1	Трајна или привремена промена на употребата на земјиштето, на земјишната покривка или на топографијата, вклучително и зголемувања во интензитетот на употреба на земјиштето?	Не	Не се очекува трајна промена во моделот на користење на земјиштето, од причини што веќе на истата локација е постоечката инсталација ТЕЦ Осломеј.	Не. Предложениот проект нема да направи трајна пренамена на земјиштето од земјоделско во индустриско.
1.2	Расчистување на постоечко земјиште, вегетација и градби?	Не	Нема да има расчистување на делови на земјиштето со вегетација.	Не.
1.3	Создавање на нови употреби на земјиштето?	Не	Не	Не.
1.4	Предградежни испитувања, на пример ископ на дупки, тестирање на земјиштето?	Не	Не. Види 1.1	Не.
1.5	Градежни работи?	Не	Не. Изградбата опфаќа инсталирање на опрема во веќе постоечкото подрачје .	Не.
1.6	Работи на рушење?	Да	Во делот на ладилните кули, но ќе се вади само бетонско-азбестно росиште за поставување на ново.	Не.
1.7	Привремени локации што се користат за градежни работи или за сместување на градежни работници?	Не	Во кругот на инсталацијата ги има сите потребни веќе постоечки објекти доколку има потреба за такво нешто.	Не. Овие ефекти ќе бидат краткотрајни и незначителни.

Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
1.8	Надземни градби, објекти или земјени насипи кои вклучуваат линеарни, т.е должински конструкции (далноводи, телефонски водови, железничка инфраструктура, автопати), ископ на земја и пополнување со земја или ископи за објекти?	Не	Не. Види 1.1	Не. Поширокиот предел вклучува одреден број на намени на земјиштето и појави наметнати од човекот.
1.9	Подземни работи кои вклучуваат рударски активности или изградба на тунел?	Не	Не.	Не.
1.10	Работи на култивирање на неплодно земјиште?	Да	Веќе постои холтикултурно уредување во кругот на инсталацијата	Не.
1.11	Копање со багер?	Не	Не.	Не.
1.12	Крајбрежни градби, на пр. сидови крај море, пристаништа?	Не	Не.	Не.
1.13	Крајбрежни објекти?	Не	Не.	Не.
1.14	Процеси на производство?	Да	Ќе се произведува ел. енергија за потребите на Р.М	Да. Ќе се намали емисијата на стакленичките гасови, ќе се намали ископот на лигнит преку увоз на висококалоричен јаглен.
1.15	Објекти за складирање на стоки или материјали?	Да	Веќе има магацини за опрема, алати, гориво и сл.	Да. Се превземаат сите неопходни мерки за заштита и здравје на работниците и околината.
1.16	Постројки за третман или отстранување на цврст отпад или течни ефлуенти?	Да	Веќе е постои план за управување на отпадот и истиот опфаќа ангажирање на фирми за управување на отпад.	

Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
1.17	Објекти за долгорочно сместување на работници?	Не	Не.	Не.
1.18	Нов копнен, железнички или поморски сообраќај за време на изградбата или работењето?	Не	Не.	Не.
1.19	Нова копнена, железничка, воздухопловна, водна или друга транспортна инфраструктура вклучувајќи и нови или изменети патишта и станици, пристаништа, аеродроми итн.?	Не	Не.	Не.
1.20	Затворање или пренасочување на постоечки транспортни патишта или инфраструктура, што доведува до промени на движењата во сообраќајот?	Не	Не.	Не.
1.21	Нови или пренасочени далноводи или цевководи?	Не	Не.	Не.
1.22	Зафаќање на водите, изградба на брана, подводен канал, прегрупирање или други промени на хидрологијата на водотеците или аквиферите?	Не	Не.	Не.
1.23	Премини преку водотеци?	Не	Не.	Не.
1.24	Црпење или трансфери на вода од подземни или површински води?	Да	Самата инсталација црпи вода од сопствени бунари за ладење на ладилните кули во процесот на производство на ел.енергија	Не. Истата се третира и реупотребува во одредени цели

Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
1.25	Промени во водните тела или на површината на земјата кои влијаат врз одводот или истечните води?	Не	Не.	Не.
1.26	Транспорт на персонал или материјали за градба, работење или затворање на објект?	Да	Во текот на градежната фаза, ќе се јави мал пораст во транспортот на вработени, алати и стока, опрема и материјали до локацијата.	Да. Зголемениот транспорт во текот на оперативната фаза ќе биде значаен .
1.27	Долгорочна демонтиража или затворање на инсталација или работи на враќање во задоволителна состојба?	Да	Инсталацијата нема да работи во периодот на ревитализација на турбините и генераторите.	Да. Нема да произведува ел.енергија и нема да има емисија на стакленички гасови
1.28	Тековна активност за време на затворањето којашто би можела да има влијание врз животната средина?	Да		Види 1.27
1.29	Прилив на луѓе во одредена област било привремено било трајно?	Не	Не.	Не.
1.30	Внесување на туѓи (надворешни) видови?	Не	Не.	Не.
1.31	Губење на автохтони видови или генетска разновидност?	Не	Не.	Не.
1.32	Некои други активности?	Не	Не.	Не.

2. Дали при изградбата или работењето на проектот ќе се користат природни ресурси како што се земјиште, вода, материјали или енергија, а особено ресурси што не се обновливи или се оскудни?

2.1	Земјиште, особено неуредено или земјоделско земјиште?	Да	Види 1.27	Не.
2.2	Вода?	Да	Не.	Не.
2.3	Минерали?	Не	Не.	Не.
2.4	Агрегати (песок, чакал, дробен камен)?	Да	Не.	Не.
2.5	Шуми и дрвја?	Не	Не.	Не.

Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
2.6	Енергенци, вклучително електрична енергија и горива?	Да	Ел.енергија и гориво за возила и машини, CO ₂	Не
2.7	Други ресурси?	Да	Оксигенски апарати за заварување	Не

3. Дали проектот ќе опфати употреба, чување, транспорт, постапување со или производство на супстанции или материјали што би можеле да бидат штетни по здравјето на луѓето или по животната средина, или што би предизвикале загриженост во врска со реални или перцепирани ризици по здравјето на луѓето?

3.1	Дали проектот ќе опфати употреба на супстанции или материјали што се опасни или токсични по човековото здравје или животната средина (флора, фауна, водоснабдување)?	Не	Не.	Не.
3.2	Дали проектот ќе резултира со промени во појавата на болести или ќе ги засегне векторите на болеста (на пр. болести што се пренесуваат преку инсекти или вода)?	Не	Не.	Не.
3.3	Дали проектот ќе има влијание врз добросостојбата на луѓето, на пример преку промена на животните услови?	Да	Проектот ќе биде за зголемено производство на ел.енергија . Со ова ќе се намали користењето на конвенционално гориво (јаглен) на државно ниво, преку увоз на висококалоричен јаглен, што пак ќе резултира со пониски емисии во воздухот, а со тоа ќе се подобри квалитетот на воздухот во регионот, како и економски бенефити за овој регион.	Да, вработување на локално население

Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
3.4	Дали постојат некои особено вулнерабилни групи на луѓе кои би можеле да бидат засегнати од проектот, на пр. болнички пациенти, стари лица?	Не	Не.	Не.
3.5	Некои други причини?	Не	Не.	Не.

4. Дали проектот ќе произведува цврст отпад за време на изградбата, работењето или затворањето на инсталацијата?

4.1	Јаловина или рударски отпад?	Да	Истиот и досега соодветно се третира и се превземаат сите законски мерки за зачувување на природата, жив.средина.	Да, но на местата на јаловиштата се пошумени голем број на дрвја, sukcesивно секоја година.
4.2	Комунален отпад (отпад од домаќинства или комерцијален отпад)?	Да	Во текот на градежните активности / инсталирањето на опремата ќе се создава комунален и др. вид на отпад.	Не. Воспоставен е систем за управување со отпадот во текот на градежната и оперативната фаза.
4.3	Опасен или токсичен отпад (вклучувајќи и радиоактивен отпад)?	Да	Во текот на градежните активности/инсталирањето на опремата. Види 1.6	Не. Воспоставен е систем за управување со опасниот отпад . Опасниот отпад ќе се сепарира и соодветно ќе се складира.
4.4	Друг отпад од индустриски процеси?	Не	Не.	Не.
4.5	Вишок на производи?	Не	Не.	Не.
4.6	Мил од отпадни води или други видови мил од третман на ефлуент?	Да	Ќе се создава мил, но за истиот се превземени одредени технички решенија за негово отстранување	Не
4.7	Градежен шут или отпад од активности на рушење објекти?	Да	Види 4.3	Не. Ќе се ангажира лиценцирана компанија за третман на истиот.
4.8	Вишок (излишни) машини или опрема?	Не	Не.	Не.
4.9	Контаминирано земјиште или друг материјал?	Не	Не.	Не.

Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
4.10	Отпад од земјоделски активности?	Не	Не.	Не.
4.11	Некој друг цврст отпад?	Да	Се очекува создавање на посебни типови отпад (пластика, кабли, шрафови, пакување, и сл.) во градежната фаза.	Не. Сите материјали што можат да се рециклираат ќе се селектираат и ќе се понудат на фирми за рециклажа.

5. Дали проектот ќе испушта загадувачки материји или некои опасни, токсични или штетни супстанции во воздухот?

5.1	Емисии од согорување на фосилни горива од стационарни или мобилни извори?	Не	Да, во оперативна фаза, но со значително намалени количина за разлика од претходното.	Да, но ќе се почитуваат сите национални и ЕУ Директиви и регулативи по ова прашање.
5.2	Емисии од производни процеси?	Да	Исклучиво од јаглен/лигнит.	Види 5.1
5.3	Емисии од постапки со материјали што вклучуваат чување или транспорт?	Да	Градежни машини, возила.	Да, но нема да претставува значаен аспект за жив.средина.
5.4	Емисии од градежни активности вклучувајќи ги погонот и опремата?	Да	Се очекуваат емисии во воздухот од издувни гасови од градежните / транспортните возила и механизацијата во текот на градежната фаза.	Да. Се очекува зголемен ефект поради камионски транспорт на увезен јаглен до самата инсталација.
5.5	Прашина или миризби од постапувањето со материјали вклучувајќи градежни материјали, отпадни води и отпад?	Да	Присутни се емисии од прашина, CO ₂ и NO _x	Да. Види 5.1
5.6	Емисии од инцинерација на отпад?	Не	Не.	Не.
5.7	Емисии од горење на отпад на отворен простор (на пр. искинати материјали, градежен шут)?	Не	Не.	Не.
5.8	Емисии од некои други извори?	Не	Види 5.5	

Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
-----	---	---------	---	---

6. Дали проектот ќе предизвика бучава и вибрации или ослободување на светлина, топлинска енергија или електромагнетни зрачења?

6.1	Од работењето на опремата, на пример мотори, вентилациска постројка, дробилки?	Да	Да, Во период на градежни активности и оперативна фаза.	Не, бидејќи бучавата е под сите дозволени норми.
6.2	Од индустриски или слични процеси?	Да	Во оперативна фаза	Да, но бучавата е со краток интензитет и во период потребен за производство на ел.енергија.
6.3	Од градежни работи или работи на рушење?	Да	Механизацијата и опремата ќе создаваат мал интензитет на бучава и вибрации.	Не.
6.4	Од експлозии или натрупување?	Не	Не.	Не.
6.5	Од градежни активности или сообраќај во функција на работата?	Да	Сообраќајот при изградбата ќе создава бучава и вибрации.	Види точка 6.3
6.6	Од системи за осветлување или разладување?	Да	Да. Во текот на оперативна фаза само на локацијата.	Не.
6.7	Од извори на електромагнетно зрачење (да се земат предвид влијанијата врз блиската чувствителна опрема и врз луѓето)?	Не	Не.	Не.
6.8	Од некои други извори?	Не	Не.	Не.

7. Дали проектот ќе доведе до ризици од контаминација на земјиштето или водата од испуштања на загадувачки материи врз земјиштето или во површинските води, крајбрежните води или морето?

7.1	Од постапување со, чување, употреба или прелевање на опасни или токсични материјали?	Не	Не.	Не.
-----	--	----	-----	-----

Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
7.2	Од испуштање на отпадни води или други ефлуенти (третирано или нетретирано) во вода или во земја?	Да	Не, од причини што соодветно се третираат	
7.3	Преку таложење на загадувачки материји емитирани во воздухот на земја или во вода?	Не	Види 7.2	
7.4	Од некои други извори?	Не	Не.	Не.
7.5	Дали постои ризик од долготрајна акумулација на загадувачки материји во животната средина од овие извори?	Не	Види 7.2	Не.

8. Дали постои ризик од несреќи за време на изградбата или работењето на проектот кои би можеле да влијаат врз човековото здравје или животната средина?

8.1	Од експлозии, прелевања, пожари итн; од чување, постапување со, употреба или производство на опасни или токсични супстанции?	Да	Постои ризик од пожар и експлозија поврзан со заварување на одредени водови и/или употреба на одредени супстанции и/или горива	Да. Последиците од ненамерен пожар / експлозија може да предизвика повреди и може да доведе до секундарен ефект на соседните објекти. Ќе се воспостави планирање на реакцијата, вклучувајќи пакет безбедносни мерки за да се надминат потенцијалните ризици и опасности во согласност со законските барања.
8.2	Од настани надвор од границите на вообичаената заштита на животната средина, на пр. откажување на системите за контрола на загадувањето?	Не	Не.	Не.
8.3	Од некои други причини?	Не	Не.	Не.

Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
8.4	Дали проектот би можел да биде засегнат од природни катастрофи кои предизвикуваат штети врз животната средина (на пр. поплави, земјотреси, лизгање на земјиштето итн.)?	Не	Проектот е лоциран во подрачје со средна сеизмичка склоност. Нема веројатност од никаков ризик .	Не. Процесите на проектирање и изградба се спроведени според националните и меѓународните градежни прописи.

9. Дали проектот ќе доведе до социјални промени, како на пример во однос на демографијата, традиционалниот начин на живот, вработеноста?

9.1	Промени во големината, возраста, структурата на населението, социјалните групи итн?	Да	Се отвора можност за вработување .	Да. Носи економски и социолошки бенефити.
9.2	Преку преселба на луѓе или рушење на домови или населби или на објекти во населбите, на пример училишта, болници, социјални установи?	Не	Не.	Не.
9.3	Преку населување на нови жители или создавање на нови населби?	Не	Види точка 9.1	
9.4	Преку упатување на поголеми барања до локалните установи или служби, на пример во врска со домувањето, образованието, здравството?	Да	Види точка 9.1	
9.5	Преку создавање нови работни места за време на изградбата или работењето или предизвикување појава на губење на работни места со последици по невработеноста и економијата?	Да	Види точка 9.1	
9.6	Некои други причини?	Не		

Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
10. Дали постојат и други фактори што треба да се земат предвид како на пример последователниот развој којшто би можел да доведе до влијанија врз животната средина или до можност за кумулативни влијанија со други постоечки или планирани активности на локалитетот?				
10.1	Дали проектот ќе доведе до притисок за последователен развој кој би можел да има значително влијание врз животната средина, како на пример поголем број живеалишта, нови патишта, нови помошни индустрии или установи итн.?	Не		
10.2	Дали проектот ќе доведе до создавање на помошни установи или до развој поттикнат од проектот кои би можеле да имаат влијание врз животната средина, како на пример: <ul style="list-style-type: none"> • помошна инфраструктура (патишта, снабдување со електрична енергија, третман на отпад или отпадни води итн.) • изградба на живеалишта • екстрактивни индустриски дејности • дејности на снабдување • други? 	Да	На ниво на цела држава.	
10.3	Дали проектот ќе доведе до грижа за локацијата по престанокот на работата на инсталацијата којашто би можела да има влијание врз животната средина?	Да	Ќе има потреба од континуирано одржување во оперативната фаза на проектот и секако во фазата на затворање на истиот.	

Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
10.4	Дали проектот ќе постави преседан за идни случувања?	Не	Кумулативни визуелни ефекти веќе се присутни со постојната инсталација и инфраструктурата .	Не.
10.5	Дали проектот ќе има кумулативни ефекти поради близината до други постоечки или планирани проекти со слични влијанија?	Не		